VARUH ČLOVEKOVIH PRAVIC
PodpisnikPeter Svetina
IzdajateljRepublika Slovenija
Št.certifikataa5 44 60 ef 00 00 00 00 56 7c e5
Potek veljavnosti27.02.2024
10:22, 11.01.2021
Ref.št. dokumenta17.1 - 12 / 2020 - 14

REPUBLIKA SLOVENIJA

VARUH ČLOVEKOVIH PRAVIC

Varuh človekovih pravic
Dunajska cesta 56
1109 Ljubljana

DRUŠTVO ZA VARSTVO NARAVE IN KULTURNE DEDIŠČINE BLEDA Z OKOLICO – DRUŠTVO SPOŠTUJMO BLED
Gospod
Srečko Kunčič, predsednik
Grajska cesta 3A
4260 Bled

kuncic.srecko@gmail.com

Številka: 17.1-12/2020-14-IR
Datum: 11/01/2021

Spoštovani,

Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (v nadaljevanju: Varuh) je obravnaval vašo pobudo glede problematike onesnaženosti Blejskega jezera. Kot smo vam že sporočili, smo se z poizvedbami obrnili na Ministrstvo za okolje in prostor (v nadaljevanju: Ministrstvo) ter Občino Bled (v nadaljevanju: Občina). Povzetek naših ugotovitev sledi v nadaljevanju.

Občina je, sicer z zamudo povzeto sporočila, da je župan v preteklem letu ustanovil posvetovalni organ za obravnavo vprašanj o varstvu okolja, prva tema organa pa je bilo stanje Blejskega jezera ter možni ukrepi za njegovo izboljšanje. Dne 4. 2. 2020 je bil organiziran posvet z namenom izmenjave mnenje med društvi za varovanje okolja, ribiško družino in državnimi institucijami. Posveta naj bi se udeležila tudi predstavnica Agencije RS za okolje (v nadaljevanju. ARSO) ter predstavnik Direkcije RS za vode (v nadaljevanju: DRSV). Dne 21. 3. 2020 je bil po pismu Občine več državnim organom glede stanja Blejskega jezera organiziran sestanek v udeležbi predstavnikov Ministrstva za okolje in prostor (v nadaljevanju: Ministrstvo), DRSV, ARSO ter predstavnikov koncesionarja za čiščenje gladine površinskih voda in preprečevanja onesnaževanja vodnih in priobalnih zemljišč. Na tem sestanku je bilo dogovorjeno, da bodo Ministrstvo, DRSV, ARSO ter Inšpektorat RS za okolje in prostor (v nadaljevanju: IRSOP) pospešeno pristopili k izvajanju ukrepov v njihovi pristojnosti.

Občina je v nadaljevanju izpostavila še sestanek z dne 31. 3. 2020, ki je potekal na sedežu Ministrstva. Na tem sestanku naj bi bilo sklenjeno, da Blejsko jezero potrebuje podroben načrt upravljanja. Nadalje nas je seznanila še s svojo pobudo o sprejetju Zakona o Bledu ter s pozivom Vladi RS, da ta pristopi k izgradnji južne razbremenile

ceste. Omenila je tudi obisk Predsednika Republike Slovenije dne 21. 4. 2020, v okviru katerega je bilo izraženo strinjanje deležnikov, da bo v prihodnje potrebno tudi sodelovanje Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Ministrstva za infrastrukturo. Občina je še dodatno sporočila, da je na Ministrstvo dne 28. 4. 2020 podala pobudo za sprejem Uredbe Vlade RS o uporabi plovil na motorni pogon na Blejskem jezeru.

V sklepnem delu svojega odgovora je Občina sporočila, da nadaljuje sodelovanje z državnimi organi. Ministrstvo naj bi že pristopilo k izdelavi podrobnega načrta upravljanja z Blejskim jezerom, Občina pa bo Ministrstvu nudila vso potrebno podporo. Navedla je, da vsi odločevalci proučujejo vse možne kratkoročne in dolgoročne ukrepe za izboljšanje stanja jezera, s katerim bi preprečili ponovitev lanskoletne situacije. V zaključku svojega odgovora je še sporočila, da je javnost z vidika pomena Blejskega jezera o dejavnostih Občine na tem področju ter o sodelovanju z državnimi organi v skrbi za Blejsko jezero redno obveščena v medijih ter na spletni strani Občine.

Ministrstvo je v prvem odgovoru Varuhu podalo obširnejšo obrazložitev spremljanja stanja, izsledkov monitoringov ter sprejetih ukrepov vse od 50-tih prejšnjega stoletja, prav tako je orisalo veljavno pravno ureditev ter vsebino veljavnih Načrtov upravljanja voda na vodnem območju Donave ter Jadranskega morja za obdobje 2016-2021 (v nadaljnjem besedilu: NUV za obdobje 2016-2021). Iz odgovora Ministrstva velja izpostaviti, da je po njegovem stališču vnos hranil v jezero eden izmed ključnih razlogov za slabše stanje Blejskega jezera v zadnjih letih, viri teh hranil pa naj bi bili v splošnem znani. **Glede na navedeno je po prepričanju Ministrstva zmanjšanje in nadzor vnosa hranil v jezero ključen ukrep, ki ga je potrebno izvesti. Glede na slabšanje stanja v zadnjih letih naj bi sicer ARSO že povečala frekvenco vzorčenja.**

Nadalje velja iz odgovora Ministrstva tudi izpostaviti, da je Vlada Republike Slovenije s sklepom št. 35500-7/2016/5 z dne 27. 10. 2016 sprejela dopolnilni ukrep DUDDS27, v okviru katerega naj bi se za na vodnih telesih, kjer je ugotovljeno slabo stanje glede na posamezen parameter kemijskega ali ekološkega stanja in vzroki za takšno stanje na podlagi razpoložljivih podatkov še niso ugotovljeni, izvedla podrobnejša analiza obremenitev in vplivov na prispevnem območju zadevnega vodnega telesa.

V zvezi s sprejetimi ukrepi v zadnjem času je Ministrstvo povzeto sporočilo, da bo glede na dejstvo, da je bilo v začetku lanskega leta ugotovljeno slabšanje stanja, pospešilo aktivnosti v smislu priprave predloga aktivnosti z namenom zmanjševanja vpliva obremenitev na kakovost voda ter priprave predloga stroškovno učinkovitih ukrepov za izboljšanje ekološkega stanja. V ta namen bo Ministrstvo pripravilo spisek možnih ukrepov, časovni in izvedbeni načrt za posamezen ukrep, oceno predvidenih učinkov ukrepov ter oceno predvidenih stroškov za izvedbo ukrepov. Ministrstvo je nadalje orisalo sprejete dogovore v okviru že omenjenih sestankov ter poudarilo, da je prevzelo koordinacijo aktivnosti. **Ministrstvo je izpostavilo, da bo pomembno tudi proaktivno sodelovanje strokovne in druge javnosti, ki se je tudi v obliki društev že aktivirala v Občini in ki bo z ozaveščanjem lahko pozitivno pripomogla k vpeljavi in spoštovanju predpisanih ukrepov**. Izrazilo je tudi mnenje, da je izboljšanje stanja jezera s tako majhno pretočnostjo proces, ki bo kljub takojšnji aktivaciji ukrepov, trajal nekaj let. Na državni ravni se bo v izvajanje ukrepov vključilo Ministrstvo kot nosilec ukrepov, z organoma v sestavi ARSO in DRSV. Pri sprejemanju predpisov poteka koordinacija in medresorsko usklajevanje z drugimi resorji, v tem primeru bosta pomembna deležnika predvsem Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ter Ministrstvo za infrastrukturo.

Po dodatni poizvedbi Varuha, v sklopu katere smo prosili za dodatna pojasnila, je Ministrstvo še sporočilo, da je v obdobju od aprila do novembra v lanskem letu potekalo usklajevanje dokumenta - *Načrt aktivnosti za zmanjševanje vpliva obremenitev na kakovost vode v Blejskem jezeru* in usklajevanje aktivnosti z organi v sestavi Ministrstva ter posameznimi deležniki. **Po navedbah Ministrstva je DRSV izvedla podvodno snemanje hidravlične natege, ki naj bi pokazalo, da je ta v dobrem stanju. Izpostavilo je še predstavitev uresničevanja Sklepa Vlade RS, št. 355500-1/2016/5 Ribiški družini Bled, ki pomeni za ribolovni režim na Blejskem jezeru prilagoditev ribiške in ribogojske prakse. Ministrstvo je še navedlo, da je v vmesnem času Občina nadaljevala z izvajanjem gradbenih ukrepov - urejanja obale in gradnje kanalizacije.**

V zvezi z vprašanjem Varuha glede izvedene Analize na podlagi dopolnilnega ukrepa DUDDS27 je Ministrstvo sporočilo, da je Inštitut za vode RS izdelal nalogo z naslovom *Posodobitev prikaza človekovega delovanja na stanje površinskih voda*. V okviru naloge je bila izdelana podrobnejša analiza značilnosti vodnih teles površinskih voda, ki ne dosegajo dobrega stanja in pomembne obremenitve, ki takšno stanje povzročajo. Za navedena (vodna telesa) naj bi Slovenija s predpisi podaljšala roke za doseganje ciljev načrtov upravljanja voda. Ministrstvo je navedlo, da je posebno podpoglavje obravnavalo vodno telo Blejsko jezero (SI1128VT) ter sporočilo, da gre za prvi korak ukrepa *DUDDS27 – Priprava predloga aktivnosti za vodna telesa v slabem stanju zaradi onesnaževanja voda*« iz *Programa ukrepov upravljanja voda*. Pojasnilo je, da naloga poskuša določiti obremenitve, ki so potencialno vzrok za nedoseganja dobrega stanja. V okviru naloge naj bi bila pripravljena opis značilnosti vodnega telesa Blejsko jezero in
analiza potencialnih virov obremenitev. **Po navedbah Ministrstva na podlagi v letu 2019 razpoložljivih podatkov pomembnih obremenitev ni bilo mogoče dovolj zanesljivo opredeliti. Analiza potencialnih virov obremenitev bo zaradi priprave osnutkov načrtov upravljanja voda v letu 2020 nadgrajena z novimi dodatnimi podatki.**

Ministrstvo je kakovost sodelovanja med vsemi deležniki ocenilo kot dobro. Ob tem je sporočilo, da bo nadaljevalo z izvajanjem sklepa Vlade RS, št. 355500-1/2016/5 z dne 27. 10. 2016, s katerim je ta sprejela Program ukrepov upravljanja voda, tudi v sodelovanju z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. **V tem delu je sicer pojasnilo, da širši dogodek - *predstavitev Načrta aktivnosti za zmanjšanje vpliva obremenitve na kakovost vode v Blejskem jezeru širši javnosti* zaradi epidemiološke situacije še ni bil izveden.**

Ministrstvo je posredovalo tudi okvirno časovnico izvedbe posamičnih ukrepov v obliki preglednice. Ob tem je izpostavilo, da gre za okvirno oceno, saj je realizacija posameznih ukrepov odvisna od več dejavnikov. Zaključilo je, da je potrebno upoštevati, da je staranje jezera sicer naraven proces – oligotrofikacija, ki poteka še hitreje na podlagi obremenjevanja zaradi človekovih dejavnosti. S prostorom na območju pojezerja gospodari Občina, ki v sodelovanju s strokovnjaki že pripravlja študijo, ki bo pokazala, kolikšna je nosilna sposobnost prostora in okolja v okolici Blejskega jezera. Temu bo po mnenju Ministrstva potrebno prilagoditi dejavnosti v pojezerju. Sporočilo je še, da bo država še naprej izvajala monitoring, upravljala s sanacijskima napravama, v sklopu načrta upravljanja voda za obdobje 2021-2027 pa bo tudi Blejskemu jezeru namenjena dodatna pozornost z namenom, da jezero do leta 2027 doseže dobro stanje.

Varuh je pojasnila Občine ocenil kot ustrezna. Smo pa izrazili pričakovanje, da bo Občina svoji lastni zavezi po intenzivnem sodelovanju z Ministrstvom in drugimi

deležniki dosledno sledila ter z vidika lastnih pristojnosti storila vse, kar je realno mogoče, da se ne le ustavi poslabšanja stanja Blejskega jezera, ampak se dolgoročno zagotovi njegovo izboljšanje.

Prav tako smo pojasnila Ministrstva ocenili kot ustrezna. Kljub temu pa menimo, da je lanskoletno slabo stanje, ob upoštevanju vseh prejetih pojasnil, po naši oceni posledica v preteklosti očitno neučinkovitih oz. necelostnih ukrepov. Glede na navedeno smo vašo pobudo šteli za utemeljeno, ugotovili smo kršitev pravice do zdravega življenjskega okolja. Odziv Ministrstva na zaznano problematiko smo sicer šteli kot ustrezen in ga tudi pozdravljamo, izpostaviti pa gre, da so začrtani ukrepi, ki jih je Ministrstvo sporočilo, v pretežnem delu dolgoročne narave oz. imajo naravo stalne naloge, kar je sicer z vidika obsega problematike tudi razumljivo. V zvezi s tem smo izrazili pričakovanje, da bo Ministrstvo predvideni okvirni časovnici skušalo dosledno slediti, kolikor je to le mogoče ter da bo hkrati storilo vse, kar je v njegovi moči, da posrbi za učinkovito medresorsko sodelovanje vseh ključnih deležnikov pri reševanju te kompleksne problematike.

Glede na vse navedeno ne ugotavljamo potrebe po naši nadaljnji obravnavi vaše pobude, zato na tem mestu zaključujemo z njeno obravnavo. Varuh bo predmetno problematiko nadalje spremljal, zato smo sklepno Ministrstvo spodbudili, da jo obravnava z najvišjo možno mero skrbnosti.

Želimo vam vse dobro in vas lepo pozdravljamo.

Peter Svetina
varuh človekovih pravic